

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

2020 විෂය නිර්දේශය

නියාමක ප්‍රශ්න පත්‍රය

අදියර III

303 - මූල්‍ය පාලනයන් සහ විගණනය
[FCA]

අධ්‍යාපන සහ පුහුණුකිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි.

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
303 - මූල්‍ය පාලනයන් සහ විගණනය (FCA)
නියාමක ප්‍රශ්න පත්‍රය

අයදුම්කරුවන්ට උපදෙස් (කරුණාකර අවධානයෙන් කියවන්න) :

දෙනු ලබන කාලය:

- කියවීම සඳහා : විනාඩි 15 යි.
- ලිවීම සඳහා : පැය 03 යි.

ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ව්‍යුහය:

- A කොටස, B කොටස සහ C කොටස ලෙස කොටස් 3 කින් මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය සමන්විතය.
- සියළුම ප්‍රශ්නවලට උත්තර ලිවිය යුතුය.

ලකුණු:

- එක් එක් කොටස සඳහා ලකුණු :

කොටස	ලකුණු
A	20
B	30
C	50
එකතුව	100

- එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ලකුණු පෙන්වා ඇත.
- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය සඳහා සමත්වීමේ ලකුණු 50% කි.

උත්තර:

- සියළුම උත්තර, සපයනු ලබන උත්තර පොත්වල ලිවිය යුතුය. ප්‍රශ්නපත්‍රවල ලියනු ලබන උත්තර ලකුණු දීම සඳහා ඇඟයීමට ලක් නොකරනු ඇත.
- එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ඔබේ උත්තරය අළුත් පිටුවකින් ආරම්භ කරන්න.
- සියලුම පෙර වැඩ පැහැදිලිව පෙන්නුම් කළ යුතුය.
- තීරුවල උත්තර නොලිවිය යුතුය.

උත්තර පොත්:

- එක් එක් උත්තර පොතේ මුල් පිටුවේ උපදෙස් පෙන්වා ඇත.

ගණකයන්හු:

- සංකේත විජගණිතමය හා අවකලනය සඳහා පහසුකම් සලසා ඇති ඒවා හැර ඕනෑම ගණක යන්ත්‍රයක් අයදුම්කරුවන්ට භාවිත කිරීමට අවකාශය ඇත. වැඩසටහන් කළ හැකි ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු නොලැබේ.

ඇමුණුම්:-

- කළයුතු ක්‍රියා පරීක්ෂා ලැයිස්තුව. එක් එක් ප්‍රශ්නය (වාස්තවික පරීක්ෂා ප්‍රශ්න හැර) කළ යුතු ක්‍රියාවකින් යුක්ත වේ. කළයුතු ක්‍රියා පරීක්ෂා ලැයිස්තුවේ දී ඇති නිර්වචනය මත පදනම්ව අයදුම්කරුවන් විසින් උත්තර සැපයිය යුතුය.

ප්‍රශ්න අංක 01

නිරේෂ් ශ්‍රී ලංකාවේ ලැයිස්තුගත සමාගමක සේවයේ නියුතු ආධුනික ගිණුම් සහායකයෙකි. ලැයිස්තුගත සමාගමකට සමාගමික යහපාලනය (Corporate Governance) අත්‍යවශ්‍ය බව ඔහුට අසන්නට ලැබිණි.

ලැයිස්තුගත සමාගමකට සමාගමික යහපාලනය වැදගත් වීම සඳහා බලපාන හේතුව දැනගැනීමට නිරේෂ්ට අවශ්‍යව තිබේ.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

- (a) ලැයිස්තුගත සමාගමක සමාගමික යහපාලනයෙහි ඇති වැදගත්කම පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)
- (b) සමාගමික යහපාලනයෙහි මූලධර්ම හතරක් (04) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 05)

ප්‍රශ්න අංක 02

අවදානම් කළමනාකරණය, ව්‍යාපාර සංවිධානවල ඉතා වැදගත් කොටසක් වන අතර එහි අරමුණ වනුයේ සංවිධානයක වැදගත් ක්‍රියාවලීන් තුළ පවත්නා අවදානම් සහ අවදානම් මඟහරවා ගැනීම සඳහා එම එක් එක් ක්‍රියාවලීන් තුළ පවත්නා අභ්‍යන්තර පාලනයන් හඳුනා ගැනීම හා වාර්තා කිරීමක් ය.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

අවදානම් මඟහරවා ගැනීම සඳහා පවත්නා ශිල්ප ක්‍රම දෙකක්, එක් එක් ශිල්ප ක්‍රමය සඳහා උදාහරණය බැඟින් ද සඳහන් කරමින් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 05)

ප්‍රශ්න අංක 03

සඟරාවක පළ වූ පහත සඳහන් ඡේදය රැස්මි විසින් කියවන ලදී.

“සංකීර්ණ ලෝකය තුළ, විවිධ විෂය කරුණු සම්බන්ධයෙන් ස්වාධීන සහතික වීම් ලබා ගැනීම ව්‍යාපාර සංවිධානවලට අනිවාර්යය වේ. මෙම නිසා පරිච්ඡේදය යෙදෙන ගතකායිකාරීවරුන් වර්තමානයේදී විවිධ වූ සහතිකවීම් කාර්යයභාරයන්හි නිරත වේ.”

රැස්මි විසින් පහත සඳහන් ප්‍රශ්න ඔබ වෙත යොමු කර ඇත:

- සහතිකවීමේ කාර්යයභාරයක් යනු කුමක්ද?
- සාධාරණ සහතිකවීමක් සහ සීමිත සහතිකවීමක් අතර වෙනස කුමක්ද?

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

- (a) සහතිකවීමේ කාර්යයභාරයක් යන්න නිර්වචනය කරන්න. (ලකුණු 02)
- (b) සාධාරණ සහතිකවීමක් සහ සීමිත සහතිකවීමක් අතර වෙනස පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 05)

ප්‍රශ්න අංක 04

N & A ඇසෝසියේට්ස් යනු වරලත් ගණකාධිකාරීවරුන්ගේ සමාගමක් වන අතර එහි මූලිකම කාර්යය වනුයේ සහතිකවීමේ සේවාවන් ලබා දීමයි. කළමනාකරණ හවුල්කරුවකු විසින් එකී සමාගම කළමනාකරණය කරනු ලබයි. කළමනාකරණ හවුල්කරු විසින් සමාගමේ අනෙකුත් හවුල්කරුවන් හා සේවකයන් වෙත තත්ත්ව පාලන ක්‍රියාපටිපාටීන් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහි ඇති වැදගත්කම පිළිබඳව දැනුම් දෙන ලදී.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

- (a) **N & A ඇසෝසියේට්ස්** තුළ, තත්ත්ව පාලනය සම්බන්ධයෙන් එහි කළමනාකරණ හවුල්කරුට ඇති වගකීම පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)

- (b) තනි කාර්යභාරයක තත්ත්ව පාලනය සම්බන්ධයෙන් සැලකිල්ලට ගත යුතු ප්‍රතිපත්ති හා ක්‍රියාපටිපාටීන් දෙක (02) ක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය

ප්‍රශ්න අංක 05

(A) සෙනුරි, වෘත්තීමය ගෙවතු වගා සේවා ලබා දෙන සී/ස ශ්‍රීන් (පෞද්ගලික) සමාගම (ශ්‍රීන්) වෙත අලුතින් බැඳුණු ආධුනික ගිණුම් සහායකාවකි. ශ්‍රීන් විසින් වෙනත් කිසිදු සමාගමක ආයෝජනයන් සිදු කර නොමැත. 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාළව ශ්‍රීන් හි විගණනයට අදාළ තොරතුරු ලබා දීම සම්බන්ධයෙන් සමාගමේ විගණකයන් සමඟ සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදු කරන ලෙස සෙනුරිට උපදෙස් දී ඇත.

සෙනුරිට පහත සඳහන් ප්‍රශ්න පැන නැගී ඇත:

- විගණකයන් සමාගමට පරිබාහිරින් ලබා ගන්නේ ඇයිද යන්න.
- විගණනයක් සිදු කිරීමේදී වෘත්තීය විනිශ්චයක් අවශ්‍ය වන්නේ ඇයිද යන්න.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

ඉහත ප්‍රශ්න සම්බන්ධයෙන් සෙනුරි වෙත ලබා දිය යුතු පිළිතුරු පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)

(B) විගණකයන් විසින් පහත සඳහන් තොරතුරු ඉල්ලා ඇති බව සෙනුරිට නිරීක්ෂණය විය:

- 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාළ කෙටුම්පත් මූල්‍ය ප්‍රකාශන.
- 2019 වර්ෂයට අදාළව අනුමත කරන ලද අයවැය.
- ශ්‍රීන් හි අභ්‍යන්තර විගණකයන් විසින් නිකුත් කර ඇති අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තා.
- සමාගමේ දැනට පවත්නා සමාගම් ව්‍යුහය.

මෙම තොරතුරු විගණන සැලසුම්කරණය සඳහා අවශ්‍ය කරන බව, විගණන කණ්ඩායමේ ජ්‍යෙෂ්ඨ විගණකගෙන් සිදුකරන ලද විමසීමකදී සෙනුරිට අවබෝධ විය. ලේඛනගත කිරීම් සඳහා ද විගණකයන් විසින් යම් කාලයක් ගත කරන බවද සෙනුරිට නිරීක්ෂණය විය.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

(a) මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනයන් සැලසුම් කිරීමෙහි ඇති වැදගත්කම කෙරෙහි බලපානු ලබන හේතු තුනක් (03) පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)

(b) විගණන ලේඛනගත කිරීමෙහි අමතර අරමුණු තුනක් (03) විස්තර කරන්න. (ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 10)

ප්‍රශ්න අංක 06

2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා **සී/ස කුයික් කැබ් (පෞද්ගලික) සමාගමේ (කුයික්)** මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් එහි විගණකයන් සැලසුම් කරමින් සිටී.

මෙම සමාගම තනි පවුලකට අයත් සමාගමක් වන අතර එහි කොටස් හිමියන් හා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය එකම පිරිසක් වේ. **කුයික්**, ජංගම මෘදුකාංගයක් භාවිතයෙන් ප්‍රවාහන සේවාවන් සැපයීමෙහි නිරත වී සිටී. සමාගම තුළ සේවකයින් 10 දෙනෙකු සේවයේ යොදවා ඇති අතර කොටස් හිමියෙකු නොවන ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා විසින් සමාගමේ මෙහෙයුම් කටයුතු කළමනාකරණය කරනු ලබයි. පසුගිය වර්ෂය සමග සලකා බලන කල, විගණන කණ්ඩායමේ හවුල්කරු හැර විගණන කණ්ඩායම වෙනස්කම් සිදු කර ඇත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

- (a) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් **කුයික්** විසින් අනුගමනය කළ යුතු අවදානම් තක්සේරු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය **විස්තර කරන්න.** (ලකුණු 04)
- (b) අභ්‍යන්තර පාලනයන් ද ඇතුළුව කුයික් හා එහි පරිසරය අවබෝධ කර ගැනීම වෙනුවෙන් සිදුකළ යුතු අවධානම් ඇස්තමේන්තු කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටීන් තුනක් (03) **පැහැදිලි කරන්න.** (ලකුණු 03)
- (c) වංචාවක් නිසා සිදුවන ප්‍රමාණවත් අවප්‍රකාශයක් හඳුනා නොගැනීමේ අවදානම වැරද්දක් නිසා සිදුවන අවප්‍රකාශයක් හඳුනා ගැනීමේ අවදානමට වඩා වැඩිවීමට හේතු තුනක් (03) **හඳුනාදක්වන්න.** (ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 10)

ප්‍රශ්න අංක 07

(A) රුක්මල් රාජ්‍ය සමාගමක් වන **සී/ස ඒෂියා එයාර් (පෞද්ගලික) සමාගමේ** ගණකාධිකාරීවරයෙකි. සමාගමේ සම්පත් අවභාවිතය සම්බන්ධයෙන් වාර්තා වී ඇති නිසා දැනට ඒ හා සම්බන්ධයෙන් නියාමකයන් විසින් විමර්ශන කටයුතු සිදුකරනු ලබයි.

- විමර්ශන කටයුතුවලට අදාළව, සමාගමේ ව්‍යාපාර සැලැස්ම හා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද අයවැය නියාමකයන් වෙත ලබාදෙන ලෙස රුක්මල්ට නියම කර ඇත.
- කල්බදු සම්බන්ධයෙන් වූ ගිණුම් ප්‍රමිතය (ශ්‍රී.ලං.මු.වා.ප්‍ර 16) භාවිතයට ගැනීම මූල්‍ය වාර්තාකරණය සම්බන්ධයෙන් සිදුකළ යුතු වෙනස්කම් සම්බන්ධයෙන් සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත වාර්තාවක් ලබා දෙන ලෙස රුක්මල්ගෙන් ඉල්ලා ඇත. නමුත් නව ගිණුම් ප්‍රමිතය සම්බන්ධයෙන් රුක්මල්ට පැහැදිලි අවබෝධයක් නැත.

මෙම ඉල්ලීම සම්පූර්ණ කිරීම හේතුවෙන්, වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරුන් සඳහා අදාළවන ආචාරධර්ම සංග්‍රහයෙහි මූලධර්මයන් කඩවේ දැයි යන සැකය රුක්මල්ට ඇති වී ඇත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

ඉහත සිදුවීම තුළ දක්වන ලද ඉල්ලීම් ඉටු කිරීම නිසා **රුක්මල්** විසින් ආචාරධර්ම සංග්‍රහයෙහි මූලධර්මයන් කඩ කරනු ලබන්නේද යන්න **තක්සේරු කරන්න.** (ලකුණු 04)

(B) **ජයමිණි පෙරේරා**, විගණන සමාගමක් වන **රත්නායක සහ සමාගමේ** හවුල්කරුවෙකි. පසුගිය වර්ෂ 05 ක කාලයක සිට, ඇය **සී/ස ගැලැක්සි (පෞද්ගලික) සමාගමේ** විගණන කණ්ඩායමේ විගණන හවුල්කරු ලෙස කටයුතු කරයි. ඇය විසින් දක්වන ලද කුසලතා සම්බන්ධයෙන් සමාගමේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය සතුටට පත්ව සිටින අතර මාස 06 ක කාලයකින් පුරප්පාඩුව වෙත සමාගමේ ප්‍රධාන මූල්‍ය නිලධාරී තනතුර සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් ඇයට ඇරයුම් කර ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් ඇය විසින් ධනාත්මක ප්‍රතිචාරයක් දක්වා ඇති අතර අපේක්ෂිත සේවයෝජක සමඟ කේවල් කිරීමෙහි නිරතව සිටී. ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ අවසන් තීරණය ඇය විසින් ලගදීම ලබා ගනු ඇත. 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය ආරම්භ කිරීමට සූදානම් කර ඇත.

ජයමිණි, පසුගිය වර්ෂ 08 ක සිට **සී/ස රියල් ප්‍රොපර්ටි** ලැයිස්තුගත සමාගමේ (**රියල්**) විගණන කණ්ඩායමේ විගණන හවුල්කරු වන අතර, ඇය විසින් රියල් හි විගණනය සම්බන්ධයෙන් සිදු කරන ලද සේවය ඇගයීම වෙනුවෙන් සමාගම විසින් සංවර්ධනය කරන ලද ඉඩමක් 30% වට්ටමක් යටතේ ලබා ගැනීමට අවකාශය සලසා දී ඇත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

(a) ආචාරධර්මවල මූලික මූලධර්මයන්ට අනුගත වීම සම්බන්ධයෙන් ජයමිණි විසින් මුහුණ පා ඇති තර්ජන මොනවාද යන්න **තක්සේරු කරන්න.** (ලකුණු 04)

(b) තර්ජන මූලික ප්‍රධාන දැමීම සඳහා හෝ සාධාරණ මට්ටමකට අවම කිරීම සඳහා **රත්නායක සහ සමාගම** විසින් ලබා ගත යුතු ආයතනික ආරක්ෂකයන් දෙක (02) ක් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02)
(මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

ප්‍රශ්න අංක 08

ඇලුමිනියම් නිෂ්පාදිත නිෂ්පාදනය කරනු ලබන, සී/ස රෙඩ් (පෞද්ගලික) සමාගම, මෑතකදී සිය ව්‍යාපාර කටයුතු ආරම්භ කරන ලද සමාගමකි. සමාගම ආරම්භ කර මුල් මාස කිහිපය තුළදී එය සාර්ථක කාර්යය සාධනයක් පෙන්වූම් කරන ලදී. නමුත් පසුව නිරීක්ෂණය වූයේ එහි විකුණුම් අඩු වී ඇති බවත්, භාණ්ඩවල ගුණත්වය හා බෙදාහැරීමේ කාලය සම්බන්ධයෙන් ගනුදෙනුකරුවන් සතුටුදායක නොමැති බවත් ය.

සමාගමේ ප්‍රතිසම්පාදන ක්‍රියාවලියෙහි, තොග ක්‍රියාවලියෙහි හා ගිණුම්කරණ පද්ධතියෙහි ගැටලු පවතින බව එහි ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාට නිරීක්ෂණය විය.

ප්‍රතිසම්පාදන ක්‍රියාවලිය

වර්තමානයේදී සමාගම විසින් විවිධ සැපයුම්කරුවන්ගෙන් අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගනු ලබයි. නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා භාවිත කරන ප්‍රධාන අමුද්‍රව්‍ය සම්බන්ධයෙන් සැපයුම්කරුවන් තෝරා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් පැවතිය යුතු බවට ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා විසින් නියෝග කරන ලදී. මෙම සැපයුම්කරුවන්ගෙන්ම පමණක් අදාළ අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගත යුතු බව ඔහු තව දුරටත් අවධාරණය කළේය.

ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගේ උපදෙස් අනුව, ප්‍රතිසම්පාදන කළමනාකරු විසින් සැපයුම්කරුවන් කිහිප දෙනෙකු හඳුනා ගන්නා ලද අතර මෙම සැපයුම්කරුවන් ඇගයීම අලුතින් ස්ථාපිත කරන ලද ප්‍රසම්පාදන කමිටුව මගින් සිදු කරනු ලබයි. ප්‍රතිසම්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළ පවත්නා ව්‍යාපාර අවදානම් අවම කිරීම සඳහා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය විධිමත් කිරීමෙහි ඇති වැදගත්කම ඔහු විසින් ප්‍රකාශ කරන ලදී.

තොග ක්‍රියාවලිය.

භෞතික තොග හා තොග වාර්තා අතර නොගැලපීම් පවතින බව සමාගමේ කළමනාකාරීත්වයට නිරීක්ෂණය විය. මෙයට බලපාන ලද්දේ තොග නිකුත් කිරීම් වාර්තා නොකිරීමයි. නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියෙහි නිරත පුද්ගලයන්ට ගබඩා වෙත ගොස් නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය තම අභිමත ආකාරයට ලබා ගැනීමට හැකියාව ඇත. මේ නිසා තොග වාර්තා යාවත්කාලීන කිරීමට අවශ්‍ය කිසිදු මූලාශ්‍ර ලියවිල්ලක් නොපවතී. සමාගම (ගබඩා ඇතුළුව) සිය මෙහෙයුම් කටයුතු පවත්වා ගනු ලබන්නේ බදු පදනම මත ලබාගත් ගොඩනැගිල්ලකය. ඒ තුළ තොග ගබඩා කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු ඉඩ ප්‍රමාණයක් වෙන්කර ඇත. සමාගමේ තොග ක්‍රියාවලියට අදාළව පාලනයන් පවත්වා ගැනීමේ ඇති වැදගත්කම එහි කළමනාකාරීත්වයට අවබෝධ වී ඇත.

ගිණුම්කරණ පද්ධතිය

ගණුදෙනු වාර්තා කිරීම හා ඉන්වොයිසි නිකුත් කිරීම සඳහා සමාගම විසින් ගිණුම්කරණ පද්ධතිය භාවිත කරනු ලබයි. විකුණුම් මොඩියුලය සමාගමේ පොදු ලෙජරය සමග සංකලිත වී ඇත. පහත සඳහන් ගැටලු නිරීක්ෂණය විය.

- මෙම පද්ධතිය තුළ, සමාගමේ විකුණුම් පුද්ගලයන් හා මූල්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ පුද්ගලයන් විසින් විකුණුම් සටහන් කරනු ලබයි. පද්ධතිය තුළට ඇතුළුවීම සඳහා ඔවුන් විසින් පොදු මුර පදයක් භාවිත කරනු ලබයි.
- වෙෙරස් ප්‍රභාරයක් හේතුකොට ගෙන, පසුගිය මාසයේදී ගිණුම්කරණ පද්ධතිය අඩපනව පැවතිණි. නමුත් මේ හේතුවෙන් පද්ධතිය තුළ වූ දත්තවලට කිසිදු හානියක් සිදු නොවීය.
- නිකුත් කරන ලද ඉන්වොයිසි කිහිපයක් පොදු ලෙජරය තුළ වාර්තා වී නොතිබුණු අතර සමාගමේ ගණකාධිකරු විසින් හඳුනා ගන්නා ලද වෙනස්කම් ද විය.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

- (a) සමාගමකට සැපයුම්කරුවන් තෝරා ගැනීම සඳහා ක්‍රියාවලියක් පැවතිය යුත්තේ ඇයි ද යන්න සඳහා හේතු දෙකක් (02) පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)
  - (b) සමාගම විසින් හඳුනාගන්නා ලද සැපයුම්කරුවන් ඇගයීම සඳහා සලකාබැලිය යුතු සාධක හතර (04) ක් සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04)
  - (c) සමාගමේ පත්‍රිසම්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළ පවත්නා ව්‍යාපාර අවදානම් හතර (04) ක් විස්තර කරන්න. (ලකුණු 04)
  - (d) ඉහත විස්තර කරන ලද තොග ක්‍රියාවලිය තුළ පවත්නා අඩුපාඩු දෙක (02) ක් හා එම එක් එක් අඩුපාඩුව මග හරවා ගන්නේ කෙසේද යන්න පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)
  - (e) සමාගමේ තොග ක්‍රියාවලිය තුළ පාලනයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට හේතු තුන (03) ක් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)
  - (f) ඉහත නිරීක්ෂණය කරන ලද ගිණුම්කරණ පද්ධති ගැටලු නිරාකරණය සඳහා කළමනාකාරිත්වය විසින් ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 06)
- (මුළු ලකුණු 25)**

ප්‍රශ්න අංක 09

(A) සී/ස ගුඩ් ටයර් සමාගම, ටයර් නිෂ්පාදන සමාගමක් වන අතර, එය බෙදාහැරීමකරුවන් ජාලයක් හරහා මූලික වශයෙන් තම නිෂ්පාදිතයන් විකුණනු ලබයි. ඊට අමතරව සමහර නිෂ්පාදනයන් සෘජුවම ආයතනික ගනුදෙනුකරුවන් වෙත විකුණනු ලබයි. බෙදාහැරීමකරුවන් වෙත දින 30 - 60 දක්වා වූ ණය කාලසීමාවක් ලබා දී ඇත. 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට හා 2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගමේ ණයගැති ශේෂ පහත පරිදි වේ:

	2019 (රු. මිලියන)	2018 (රු. මිලියන)
ආයතනික ණයගැතියන්	50	55
බෙදාහැරීමකරුවන්	250	178
	300	233

ගුඩ් සමාගමේ විගණකයන්ගේ මූලිකම අවධානය යොමුව ඇත්තේ ණයගැතියන්ගේ පැවැත්ම හා අගය කිරීම කෙරෙහි ය. විගණන කණ්ඩායම විසින් පැවැත්ම හා අගය කිරීම සම්බන්ධ අවදානම් සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් ක්‍රියාපටිපාටීන් සිදුකරන ලදී.

- තෝරාගත් බෙදාහැරීමකරුවන්ගෙන් සෘජු තහවුරු කිරීම් ලබා ගැනීම
- ණයගැති භානිකරණයන් පරීක්ෂා කිරීම.

ගණකාධිකරු විසින් ණයගැතියන් 06 දෙනෙක් සඳහා පහත සඳහන් තහවුරු කිරීමේ ලිපිය යවා ඇත. 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගම සතුව ණයගැතියන් 114 ක් පැවති අතර තහවුරු කිරීම් යවන ලද ණයගැතියන් හය දෙනාගෙන් නියෝජනය වනුයේ මුළු ණයගැති ශේෂයෙන් 2% ක් පවතී. ණයගැතියන් හය දෙනා තෝරා ගන්නා ලද්දේ විගණන කණ්ඩායම විසිනි.

ලැබිය යුතු පාර්ශවය
ලිපිනය

දිනය.....

හිතවත් මහත්මයාණෙනි,

අපගේ විගණනයන් විසින් සිදුකරන ලද ඉල්ලීමකට අනුව, මේ සමග අමුණා ඇති ප්‍රකාශනයෙහි සඳහන් රු..... ක මුදල අපගේ වාර්තා අනුව අපවෙත ඔබ විසින් ගෙවිය යුතුව පවතින බව තහවුරු කරන්න.

එම මුදල ඔබගේ වාර්තා සමග සැසඳේ නම්, පහත දී ඇති හිස්තැන තුල ඔබගේ අත්සන යොදා අපවෙත ආපසු ලැබීමට සලස්වන්න.

එම මුදල ඔබගේ වාර්තා සමග නොගැලපේ නම්, වෙනසට හේතුව සම්පූර්ණ තොරතුරු සහිතව ලබා දෙන්න.

මීට විශ්වාසී,
සී/ස ගුඩ් ටයර් (පෞද්ගලික) සමාගම වෙනුවට,
පරිශීලන අංක. -----
.....

ඉහත සඳහන් මුදල අපගේ වාර්තා සමග ගැලපේ / නොගැලපේ.

වගකිව යුතු නිලධාරියාගේ අත්සන .....

තහවුරු කිරීමේ ඉල්ලීම් සඳහා ණයගැතියන් කිසිවෙකුත් ප්‍රතිචාර දක්වා නොමැත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

- (a) සී/ස ශුඛ ටයර්ස් (පෞද්ගලික) සමාගමේ විගණනය සම්බන්ධයෙන් තහවුරු කිරීමේ ලිපි ලබා ගැනීමේ ක්‍රියාවලියෙහි පවතින දුර්වලතා දෙකක් (02) පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)
- (b) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට ණයගැතියන්ගේ පරීක්ෂා කිරීමට අදාළව සිදුකල හැකි අතිරේක ක්‍රියාපටිපාටීන් දෙකක් (02) පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)

(B) සීමාසහිත සිල්වර්ලයින් ඇපරලස් (පෞද්ගලික) සමාගම (“සිල්වර්ලයින්”) නිමි ඇඳුම් අපනයනය කරනු ලබන සමාගමකි. සමාගමට අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය ලබා ගන්නේ සමාගමට සම්බන්ධිත අස්තින්ත්වලිනි. මෙයට අමතරව, සමාගමේ නිමි ඇඳුම් නිෂ්පාදනයට අදාළ සමහරක් කාර්යයන්ද සම්බන්ධිත අස්තින්ත්වයන්ට බාහිරගත (outsourced) කර ඇත. සිල්වර්ලයින් හි සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන් සමග ඇති ගනුදෙනුවලට අදාළව ප්‍රමාණවත් හා යෝග්‍ය විගණන ක්‍රියාපටිපාටීන් සිදුකරන ලෙස විගණන හවුල්කරු විසින් විගණන කණ්ඩායමට දැනුම් දී ඇත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

- (a) සී/ස සිල්වර්ලයින් (පෞද්ගලික) සමාගමේ, සම්බන්ධිත පාර්ශව සමග ඇති ගනුදෙනු හඳුනා ගැනීමේ හා හෙළිදරව් කිරීමේ වගකීම ඇති පාර්ශවය කවුරුන්ද යන්න විගණන කණ්ඩායම භාර ජ්‍යෙෂ්ඨ විගණක වෙත පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02)
  - (b) විගණකයන් විසින් සියළුම සම්බන්ධිත පාර්ශවවලට අදාළ ගනුදෙනු හඳුනාගැනීමට නොහැකි විය හැක්කේ ඇයිදැයි යන්නට හේතු තුනක් (3) පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)
  - (c) සම්බන්ධිත පාර්ශවවලට අදාළ ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන්, සිල්වර්ලයින් හි විගණකයන් විසින් සිදුකල යුතු විගණන ක්‍රියාපටිපාටි තුනක් (03) පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)
- (මුළු ලකුණු 15)

M & B ඇසෝසියේට්ස්, 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාළව **සී/ස මෙගා ට්‍රේඩර්ස් (පෞද්ගලික) සමාගමේ (“මෙගා සමාගමේ”)** විගණකයන් ලෙස පත් කර ඇත. **මෙගා සමාගමේ** විගණන කණ්ඩායමේ ජ්‍යෙෂ්ඨ විගණක විසින්, එම විගණනය භාර හවුල්කරුගේ හා කළමනාකරුගේ අවධානය සඳහා පහත කරුණු යොමු කර ඇත.

- **මෙගා** විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන බැංකු ගිණුම් තුනක් (03) සඳහා බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශන පිළියෙල කර නොමැත.
- මුදල් හා වෙක්පත් යන දෙයාකාරයෙන්ම ගෙවීම් සිදුකර ඇත. විකුණුම් අත්පිට හා ණය පදනම යන දෙයාකාරයටම සිදු කර ඇත. මුදල් ගෙවීම් වෙනුවෙන් කිසිදු සීමාවක් පනවා නොමැත. 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා **සී/ස මෙගා සමාගමේ** සියලුම මුදල් ගනුදෙනු (ගෙවීම් හා ලැබීම්) එහි මුදල් පොතෙන් නිරූපණය නොවේ.
- සමාගම විසින් තොග මිලදී ගැනීම් වෙනුවෙන් ප්‍රමාණවත් වාර්තා පවත්වාගෙන නොමැත.
- මුදල් ගනුදෙනු හා මිලදී ගැනීම්වල සම්පූර්ණ බව සහතික වීම වෙනුවෙන් වෙනත් අතිරේක ක්‍රියාපටිපාටීන් සිදු කිරීමටද විගණන කණ්ඩායමට නොහැකි වී ඇති අතර 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාළව සමාගමේ විකුණුම්, වියදම් හා ගැනුම්වල සම්පූර්ණ බව පිළිබඳව සැකයක් මතු වී ඇත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ :

- (a) **සී/ස මෙගා ට්‍රේඩර්ස් (පෞද්ගලික) සමාගමේ** 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා, ලබා දීමට අපේක්ෂිත විගණක මතයෙහි යෝග්‍යතාව **තක්සේරු කරන්න.** (ලකුණු 04)
- (b) විගණන වාර්තාවක කරුණු අවධාරණය කිරීමේ ඡේදය යනුවෙන් අදහස් වන්නේ කුමක්දැයි **පැහැදිලි කරන්න** (ලකුණු 03)
- (c) විගණන වාර්තාවක කරුණු අවධාරණය කිරීමේ ඡේදයක් අන්තර්ගත කිරීම අවශ්‍ය වන අවස්ථා දෙකක් (02) **පැහැදිලි කරන්න.** (ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 10)

C කොටසෙහි අවසානය

කළයුතු ක්‍රියා පරීක්ෂා ලැයිස්තුව

විශ්ලේෂණය (4)	අදහස් අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගා ප්‍රශ්න විසඳීම	විශ්ලේෂණය කරන්න	විසඳුම් හෝ ප්‍රතිඵලය තීරණය කිරීම පිණිස විස්තරාත්මකව පරීක්ෂා කරන්න
		වෙනස් කොට දක්වන්න	යමක් තවෙකකින් වෙනස්කොට දක්වන දෑ හඳුනා ගැනීම
		විමසන්න	තර්ක මගින් සවිස්තර ලෙස පරීක්ෂා කිරීම
		සමානකම් බලන්න	සමානකම් සොයාගැනීම පිණිස පරීක්ෂා කිරීම
		අසමානතා බලන්න	අසමානතා හෝ වෙනස්කම් සෙවීම පිණිස පරීක්ෂා කිරීම
		සැකිල්ලක් සේ දක්වන්න	සුවිශේෂී ලක්ෂණ සාරාංශ කොට දැක්වීම
		සන්නිවේදනය කරන්න	තොරතුරු බෙදාහදා ගැනීම හෝ හුවමාරු කර ගැනීම
භාවිතය (3)	අවත් තත්ත්වයන් තුළ දැනුම භාවිතකර ගැළපීම	භාවිත කරන්න	ප්‍රායෝගිකව භාවිතයේ යෙදෙන්න
		ගණනය කරන්න	ගණිතමය ගණනය කිරීම මගින් සොයා දැනගැනීම හෝ ගණන් ගැනීම
		ප්‍රදර්ශනය කරන්න	උදාහරණ සමග ඔප්පු කිරීම හෝ ප්‍රදර්ශනය කිරීම
		පිළියෙළ කරන්න	විශේෂ අරමුණ සඳහා යමක් කිරීම හෝ සූදානම් වීම
		විසඳන්න	ගණනය කිරීම හා හෝ පැහැදිලි කිරීම හරහා විසඳුම් සෙවීම
		තක්සේරු කරන්න	වටිනාකම, ස්වභාවය, හැකියාව හෝ ගුණාත්මකඛව තීරණය කරන්න
		ප්‍රස්ථාර දක්වන්න	ප්‍රස්ථාර මගින් නියෝජනය කරන්න
සසඳන්න	තවත් එකක් සමග අනුගත/අනුරූප කරන්න		
අවබෝධය (2)	අදහස් හා තොරතුරු පැහැදිලි කිරීම	නිර්වචනය කරන්න	ස්වභාවය, විෂය පථය හෝ තේරුම නිශ්චිතව ප්‍රකාශ කිරීම
		පැහැදිලි කරන්න	අදාළ කරුණු භාවිත කර පැහැදිලි විස්තරයක් කිරීම
		විස්තර කරන්න	ප්‍රධාන ලක්ෂණ ලියා සන්නිවේදනය කරන්න
		අර්ථකථනය කරන්න	වටහාගත හැකි හෝ හුරුපුරුදු පදවලට පරිවර්තනය කරන්න
		හඳුනා ගන්න	අත්දැකීම් හෝ දැනුම භාවිතයෙන් වලංගුබව හෝ වෙනත් ආකාරයෙන් පෙන්වීම
දැනුම (1)	තොරතුරු සහ මූලික සංකල්ප ආවර්ජනය කිරීම	ලැයිස්තුගත කරන්න	විස්තර කිරීමකින් තොරව සම්බන්ධිත අයිතම ලිවීම
		හඳුනා දක්වන්න	සැලකිලිමත්වීමෙන් පසුව හඳුනා ගැනීම, තහවුරු කිරීම හෝ තෝරා ගැනීම
		සඳහන් කරන්න	ස්ථිර ලෙස හෝ පැහැදිලිව ප්‍රකාශ කිරීම
		සම්බන්ධ කරන්න	තාර්කික හෝ හේතු කාරක සම්බන්ධතාව තහවුරු කිරීම
		අඳින්න	හැඩයක් හෝ රූප සටහනක් ගෙනහැර දැක්වීම
නිපුණතා මට්ටම	විස්තරය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචනය

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

2020 විෂය නිර්දේශය

ආදර්ශ විසඳුම්

අදියර III

303 - මූල්‍ය පාලනයන් සහ විගණනය
[FCA]

අධ්‍යාපන සහ පුහුණුකිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

01 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

ඒකකය 01 - ව්‍යාපාර පරිසරය සහ පාලනය ආකෘතිමය රාමුව

ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - සංවිධානයක යහපාලන රාමුවෙහි මූලිකාංග හඳුනා ගැනීම හා සංවිධානයක අරමුණු ළඟා කර ගැනීම සඳහා සමාගමික යහපාලනයෙහි ඇති වැදගත්කම විමසීම

(a) බොහෝමයක් පෞද්ගලික සමාගම් සමග සලකා බලන කල, ලැයිස්තුගත සමාගම්වල කොටස් හිමියන් / අයිතිකරුවන් ඒවායෙහි කළමනාකාරිත්වයෙන් (අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයෙන්) වෙනස් වේ. මේ නිසා, කොටස් හිමියන් අවාසිදායක තත්ත්වයක් නොතිබිය යුතුය. මෙම තත්ත්වය තුළ සමාගම්වලට මග පෙන්වීම හා පාලනය සඳහා හොඳ පද්ධතියක් තිබිය යුතු වේ. (ලකුණු 03)

(b)

- ඇල්මැති පාර්ශවයන් ව්‍යාපාරය කෙරෙහි දක්වන උනන්දුව පිළිබඳව සිහියේ තබා ගැනීම.
- කොටස් හිමියන්ට සමානව සැලකීම.
- අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ වගකීම හඳුනා ගැනීම.
- ආචාරධර්ම අනුව ක්‍රියා කිරීම.
- විනිවිදභාවය.

(එක් මූලධර්මයකට ලකුණු 1/2 බැගින් මුළු ලකුණු 02)

02 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

ඒකකය 02 - අවදානම් කළමනාකරණ ආකෘතිමය රාමුව

ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට යොදා ගන්නා ශිල්ප ක්‍රම හඳුනා ගැනීම

- (i) අවදානම් මඟහැරීම - මෙය අවදානම් මඟහැරීම නම් වේ. අවදානම් මඟහැරීම සුදුසු නම් අවදානම් මඟ හැරිය යුතු ද යන්න සලකා බැලීම මෙහි දී සිදු වේ.
උදා : දැනට පවතින පාඩු ලබන ව්‍යාපාර ඒකක වසා දැමීම.
- (ii) අවදානම් අනුමත කිරීම - අවදානම්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ අවශ්‍යතාවයකින් තොරව අවදානම් ප්‍රමාණය අනුමත කිරීමයි.
උදා : ස්වභාවික ව්‍යවසන.
- (iii) අවදානම් මාරු කිරීම - කිසියම් ගෙවීමකට හෝ වෙනත් ප්‍රතිලාභයකට යටත්ව තවත් අයෙකුගේ අවදානමක් ලබා ගැනීමට කැමති පාර්ශවයක් වෙත අවදානම මාරු කිරීමයි.
උදා : රක්ෂණ සමාගමකින් රක්ෂණයක් ලබා ගැනීම.
- (iv) අවදානම් අඩු කිරීම - දැනට පවතින අවදානම ඉතා ඉහළ හා අනුමත කල නොහැකි තත්ත්වයක පවතී නම් අවදානම අඩු කිරීමට තීරණය කිරීමයි.
උදා : මෙහෙයුම් විවිධාංගීකරණය.

(අවදානම් 02 ක් හඳුනා ගැනීමට එක් අවදානමකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 02)

(එම අවදානම් පැහැදිලි කිරීමට එකකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 02)

(එක් උදාහරණයකට ලකුණු 1/2 බැගින් ලකුණු 01)

03 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

ඒකකය 04 - සහතික කිරීමේ කාර්යභාරයන් සහ සම්බන්ධිත සේවාවන්

ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵලය - සහතික වීමේ සංකල්පය පැහැදිලි කිරීම හා සාධාරණ සහතික වීමක් හා සීමා සහිත සහතික වීමක් අතර වෙනස හඳුනා ගැනීම.

- (a) සහතික වීමේ කාර්යභාරයක් යනු ; පරිචයේ යෙදෙන ගනකාධිකාරීවරයෙකු විෂය කරුණු තොරතුරු පිළිබඳව, එනම් නිර්ණායකට පරිබාහිරව පාදක වූ විෂය කරුණක් මැනීමේ හෝ අගය කිරීමේ ප්‍රතිඵලය වගකියන පාර්ශවය හැර අදහස් කරන පරිශීලකයන්ගේ විශ්වාසයේ මට්ටම වැඩිදියුණු කිරීමට සැලසුම් කරන නිගමනයක් ප්‍රකාශ කිරීමට ප්‍රමාණවත් සහ යෝග්‍ය සාක්ෂි ලබා ගැනීමේ අරමුණින් වෘත්තිකයා සිදු කරන කාර්යභාරයයි. (ලකුණු 02)
- (b) සාධාරණ සහතිකවීමක් යනු ; සාධාරණ වශයෙන් ඉතා ඉහළ මට්ටමක සහතිකවීමක් වන නමුත් 100% ක සම්පූර්ණ සහතික වීමක් නොවේ. සාධාරණ සහතිකවීමක් ලබා දීම සඳහා, සැලකිය යුතු පරීක්ෂා කිරීම් හා ඇගයීම් ප්‍රමාණයක් සිදුකළ යුතුය. සීමිත සහතිකවීමක්, සාධාරණ සහතිකවීමකට වඩා පහළ මට්ටමක පවතී. ඒ සඳහා සාපේක්ෂව අඩු පරීක්ෂා කිරීම් හා ඇගයීම් ප්‍රමාණයක් සිදුකරනු ලබයි. (ලකුණු 03)

04 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

ඒකකය 09 - මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සඳහා තත්ත්ව පාලන අවශ්‍යතාවයන්

ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵලය - මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනයකට අදාළවන තත්ත්ව පාලන අවශ්‍යතාවයන් පැහැදිලි කිරීම

- (a) තත්ත්ව පාලනය සඳහා නායකත්වයේ වගකීම්
- සමාගමේ තත්ත්ව පාලන පද්ධතිය සම්බන්ධයෙන් වූ අවසන් වගකීම, එහි කළමනාකරණ හවුල්කරු විසින් ලබා ගත යුතුය.
  - ඔහු විසින් තත්ත්ව පාලන සංස්කෘතියක් සමාගම තුළ ස්ථාපිත කළ යුතු අතර ඔහුගේ ක්‍රියාකාරීත්වයන් හා පණිවුඩ තුලින් එය ප්‍රවලිත කළ යුතුය. එය සමාගමේ ව්‍යාපාර ක්‍රමෝපායන් සමගද බද්ධ කළ යුතුය.
  - සමාගම තුළ තත්ත්ව පාලනය පවත්වා ගැනීම සඳහා, සුදුසු මට්ටමේ පළ පුරුද්දක් හා අධිකාරියක් ඇති පුද්ගලයන් හා කණ්ඩායම්, කළමනාකරණ හවුල්කරු විසින් පත් කළ යුතුය. (එකකට ලකුණු 1 බැගින් ලකුණු 03)
- (b) තනි කාර්යයක් සඳහා තත්ත්ව පාලනය
- මඟ පෙන්වීම
  - සුපරීක්ෂණය
  - සමාලෝචනය

(කරුණු 02 ක් සඳහන් කිරීමට, එකකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 02)

A කොටසෙහි අවසානය

05 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

ඒකකය 05 - අවදානම් ඇස්තමේන්තු කිරීම හා විගණන ක්‍රියාවලිය

ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - ස්වාධීන විගණකගේ සමස්ත අරමුණ පැහැදිලි කිරීම හා ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිත අනුව විගණනයක් සිදු කිරීම
- විගණනයක් සැලසුම් කිරීම හා ලේඛනගත කිරීම පැහැදිලි කිරීම

(A)

(i) විගණනයේ අරමුණ වන්නේ, අදාළවන මූල්‍ය වාර්තාකරණ ආකෘතීමය රාමුවකට අනුව, ප්‍රමාණාත්මක වශයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර තිබේද යන්න පිළිබඳව ස්වාධීන මතයක් පළ කිරීම සඳහා විගණකට පහසුකම් සැලසීමයි. මේ නිසා විගණනය සිදුකළ යුත්තේ ග්‍රීන්ගෙන් ස්වාධීන වූ හා ඊට පරිබාහිර වූ ආයතන / පුද්ගලයන් විසිනි. (ලකුණු 02)

(ii) මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් විගණනය කිරීම සැලසුම් කිරීමේදී හා එය සිදු කිරීමේදී විගණක විසින් වෘත්තීමය විනිශ්චයන් සැලකිල්ලට ගත යුතුය. වෘත්තීමය විනිශ්චයන් ;

- ප්‍රමාණාත්මකතාවය සහ විගණන අවදානම.
- විගණන ක්‍රියාපටිපාටිවල ස්වභාවය, කාලසීමාව හා ප්‍රමාණය.
- ප්‍රමාණවත් හා යෝග්‍ය විගණන සාක්ෂි ලබා ගෙන තිබේද යන්න ඇගයීම.
- විගණන සාක්ෂි මත නිගමනයකට එළඹීම.

සඳහා අවශ්‍ය වේ.

(ලකුණු 02)

(B)

(a) මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනයක් සැලසුම් කිරීම

- විගණක විසින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව සාධාරණ සහතිකවීමක් ලබා දිය යුතුය. මේ සඳහා විගණක විසින්, යෝග්‍ය අවධානයක් ලබා දිය යුතු වැදගත් කොටස් මොනවාද යන්න පිළිබඳව දැන සිටීම වැදගත් වේ.
- සඵලදායී ලෙස සැලසුම් කිරීම තුලින් , ප්‍රශ්න හඳුනා ගැනීමටත් අපේක්ෂිත ප්‍රශ්න කාලීනව විසඳා ගැනීමටත් විගණකට හැකියාව ලැබේ.
- සැලසුම් කිරීම තුලින්, විගණනය සාර්ථක ලෙස සංවිධානය කිරීමට හා කළමනාකරණය කිරීමට විගණකට හැකි වේ. මේ නිසා විගණනය සඵලදායී අන්දමින් සිදු කිරීම හැකි වේ.
- විගණන කණ්ඩායම සඳහා යෝග්‍ය පුද්ගලයන් තෝරා ගැනීමට හා ඔවුන්ට අවශ්‍ය කාර්යයන් පැවරීමට හැකි වේ.
- සැලසුම්කරණයේදී, විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතු වැදගත් කොටස් හඳුනා ගැනීම, විගණනයකට අවශ්‍ය වන සම්පත් හඳුනා ගැනීම සිදුකරන බැවින් එය සිදුකරනු ලබන කාර්යයන් සඳහා මඟපෙන්වීම, සුපරීක්ෂණය හා සමාලෝචනය සඳහා වැදගත් වේ.

(එකකට ලකුණු 1 බැගින් කරුණු 03කට ලකුණු 03)

(b) විගණනයක් ලේඛනගත කිරීමේ අතිරේක අවශ්‍යතාවයන්,

- විගණන ලේඛන ගත කිරීම, විගණන කණ්ඩායමට විගණනය සැලසුම් කිරීමට හා ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහාය වේ. ප්‍රමාණවත් කරුණු සහිතව විගණන සැලැස්ම වාර්තා කිරීම තුළින් සැලසුම් කල ආකාරයටම විගණනය ක්‍රියාත්මක කිරීමට ද හැකි වේ.
- සමාලෝචකයන්ට සිදු කරන ලද කාර්යයන් සමාලෝචනය කිරීමටත් ඒ විගණන කණ්ඩායම විසින් සිදුකරනු ලබන කාර්යයන් සුපරීක්ෂණය කිරීමටත් හැකි වේ.
- ලේඛනගත කිරීම තුළින් සිදුකරන ලද කාර්යයන් පිළිබඳව සාක්ෂි ලබාදෙන අතරම ඒවා තත්ත්ව සමාලෝචන ක්‍රියාවලීන් තුළින් සත්‍යාපනය කිරීමට හැකි වේ.
- අනාගත පරිශීලනය සඳහා ලේඛනගත කරන ලද කාර්යයන් ඉදිරියට ගෙන යා හැකි අතර අනාගත විගණනයන් සිදුකිරීමේදී ඒවා වැදගත් තොරතුරු වේ.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 10)

06 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

ඒකකය 05 - අවදානම් තක්සේරුකරණය හා විගණන ක්‍රියාවලිය

ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාපටිපාටීන් නිර්වචනය කිරීම හා අවදානම් තක්සේරු කිරීමට යොදා ගන්නා ක්‍රියාපටිපාටීන් පැහැදිලි කිරීම

- වංචා අවදානම නිර්වචනය කිරීම හා මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනයකදී වංචා වැළැක්වීම හා හඳුනා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම පැහැදිලි කිරීම

(a) අවදානම් තක්සේරුකරණ ක්‍රියාවලිය

1. අභ්‍යන්තර පාලනයක්ද සහිතව අස්තිත්ත්වය හා එහි පරිසරය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට අවදානම් තක්සේරුකරණ ක්‍රියාපටිපාටීන් සිදු කිරීම.
2. ඉහත (1) මගින් ලබා ගන්නා ලද අවබෝධය තුළින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අවප්‍රකාශනයකට හේතු විය හැකි ව්‍යාපාර අවදානම් හඳුනා ගැනීම.
3. එකී ව්‍යාපාර අවදානම්වලට අස්තිත්ත්වයක් විසින් ලබා දෙන ප්‍රතිචාර ඇගයීම හා ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය සාක්ෂි ලබා ගැනීම.
4. සැදැහුම් මට්ටමේදී අවප්‍රකාශන සිදුවීමේ අවදානම ඇගයීම සහ අවදානම් තක්සේරුකරණය පාදක කර ගනිමින් සිදුකල යුතු විගණන ක්‍රියාපටිපාටීන් තීරණය කිරීම.

(එක් කරුණකට ලකුණු 1 බැගින් ලකුණු 04)

(b) කුසික් පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට සිදුකළ යුතු අවදානම් තක්සේරුකරණ ක්‍රියාපටිපාටීන්:

- අස්තිත්ව තුළ සිටින කළමනාකාරීත්වයෙන් හා අනෙකුත් පාර්ශවයන්ගෙන් විමසීම් සිදු කිරීම: අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය, ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී, සේවකයන් යනාදී. මෙය සිදු කරනුයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සිදුකරන පරිසරය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගැනීම සඳහාය.
- විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රියාපටිපාටීන්: අවදානම් තක්සේරුකරණ විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රියාපටිපාටීන් සිදු කරනුයේ අපේක්ෂිතයන් සමග විචලනයන් පවතින විගණක විසින් විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතු කොටස් / මූල්‍ය ප්‍රකාශන අයිතමයන් හඳුනා ගැනීම සඳහාය.
- විගණක විසින් සිදු කරන නිරීක්ෂණ - අනෙකුත් පාර්ශව විසින් සිදු කරනු ලබන ක්‍රියාපටිපාටීන් හා ක්‍රියාවලීන් නිරීක්ෂණය කිරීම.
උදා -: පද්ධතිය තුළ වෙන් කිරීම් සිදු කරන්නේ කෙසේද යන්න.
- පරීක්ෂණය -: ව්‍යාපාරය හා අවදානම් තක්සේරුකරණ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගැනීම සඳහා, ව්‍යාපාර සැලසුම් හා ක්‍රමෝපායන්, වාර්තා, අභ්‍යන්තර පාලන අත්පොත් යනාදී වාර්තා පරීක්ෂා කිරීම.

(එක් කරුණකට ලකුණු 1 බැගින් ලකුණු 03)

(c) වංචා අවදානම:

- වංචාවක් සිදු කිරීම තුළ, එකී වංචාව සැඟවීම සඳහා වූ සංකීර්ණ ක්‍රියාපටිපාටීන් අන්තර්ගත වේ.
- දුස්සන්ධානය තුළින් පුද්ගලයන් වංචාවල නිරත වීම.
- කළමනාකාරීත්වයට ගිණුම් වාර්තා විකෘති කිරීමට සහ අභ්‍යන්තර පාලනයන් ඉක්මවා කටයුතු කිරීමට හැකියාව පවතින බැවින් ඔවුන් විසින් සිදුකරනු ලබන වංචා හඳුනා ගැනීම ඉතා අපහසුය.

(ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 10)

07 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

ඒකකය 08 - ආචාරධර්ම අවශ්‍යතාවයන්

ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - මූලික මූලධර්මවලට අනුගත වීමට පවතින තර්ජනයන් හඳුනා ගැනීම හා හඳුනා ගත් තර්ජනවල ඇති වැදගත්කම ඇගයීම.

(A)

(i) ව්‍යාපාර සැලැස්ම හා අයවැය - මේවා ව්‍යාපාරයක රහස් තොරතුරු ලෙස සලකනු ලැබේ - වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරයකු වශයෙන් සමාගමේ රහස්‍ය තොරතුරු සමාගමෙන් බාහිර පාර්ශවයන් වෙත හෙළිදරව් නොකිරීමට රුක්මල්ට බැඳීමක් ඇත. නමුත් මෙහිදී විමර්ශන කටයුතු සිදුකරනුයේ නියාමක ආයතනයක් විසිනි. එකී හෙළිදරව් කිරීම සඳහා නීතිය මගින් අවසර ඇති අතර එය නෛතික අවශ්‍යතාවයක් ද වේ. මේ නිසා රුක්මල් විසින් අවශ්‍ය කරනු ලබන තොරතුරු ලබා දීම රහස්‍යභාවයේ මූලික මූලධර්මය කඩවීමකට හේතු නොවේ

(ලකුණු 02)

(ii) ශ්‍රී. ලං. ගි. ප්‍ර.16 : වෘත්තීය නිපුණතාවය යනු, වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරුන් සඳහා වන ආචාරධර්ම සංග්‍රහයෙහි ඇති මූලික මූලධර්මයකි. කිසියම් කාර්යයක් සතුටුදායක මට්ටමකින් සිදු කිරීමට අවශ්‍ය ශක්‍යතා උපදෙස් හා සහායවීම් නොමැති නම් සාමාජිකයෙකු විසින් යම් කාර්යයක් සිදු නොකළ යුතුය. අවශ්‍ය කරනු ලබන සහායවීම් / පුහුණුවකින් තොරව ඒ පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය වෙත වාර්තා කිරීමකින් එකී කාර්යය සිදු කිරීම වෘත්තීය නිපුණතාවය යන මූලික මූලධර්මය කඩ වීමට හේතු වේ

(ලකුණු 02)

(B)

(a) මූලික මූලධර්මයන්ට අනුගත වීමේ තර්ජන:

ගැලැක්සි - ඇල්ම තර්ජනය (ලකුණු 01)

ජයමිණිට ගැලැක්සිහි තම රැකියාව සුරක්ෂිත කර ගැනීම පිළිබඳව ඇල්මක් පවතී. ඇය දැනට විගණන හවුල්කරුවන් අතර (ඇය එම ධුරයෙන් ඉවත් වූ වගක් මෙම සිද්ධියෙහි සඳහන් නොවේ) දැනට විගණන සේවාදායක සමග පවතින රැකියාව පිළිබඳව වූ කේවල් කිරීම පිළිබඳව නොතකා හැර ඇය තවදුරටත් විගණන හවුල්කරු ලෙස ක්‍රියා කරයි නම් ඇගේ ස්වාධීනභාවය කඩ වේ.

(ලකුණු 01)

රියල් ප්‍රොපටී :

ඇයට ඇගේ ලැයිස්තුගත විගණන සේවාදායක සමග දීර්ඝකාලීන සම්බන්ධතාවයක් පවතී. මෙලෙස පවතින දීර්ඝකාලීන සම්බන්ධතාවය හේතුවෙන් ඇය සුහදශීලී වීමේ තර්ජනයට මුහුණ පා ඇත. මේ

නිසා වාසිදායක හා ප්‍රමාණවත් ප්‍රතිලාභ ලබා දීමට විගණන සේවාදායකයා ඉදිරිපත් වී ඇත. මෙම දීර්ඝකාලීන සම්බන්ධතාවය නිසා ඇය සේවාදායකයාගේ ඇල්ම පිළිබඳව සානුකම්පිත විය හැක. (ලකුණු 02)

(b) ආරක්‍ෂා වීම:

- විගණන සේවාදායකයන් සමග සේවා නියුක්තවීමේදී අනුගමනය කළ යුතු ඇයතනික ක්‍රියාපටිපාටීන් හා ප්‍රතිපත්තින් සංවර්ධනය කිරීම. මෙය තුළ විගණන හවුල්කරුවකු ලෙස හෝ විගණන කාර්යමණ්ඩලයේ සාමාජිකයකු ලෙස යම් විගණන සේවාදායකයෙකු නියුක්ත කිරීමට අදාළ ක්‍රියාපටිපාටීන් ද සඳහන් කළ යුතුය. ඒ තුළ දැනුම් දිය යුත්තේ කාටද, කිනම් වේලාවකදී ද, කවර අනුමත කිරීම් අවශ්‍ය ද යන්න සඳහන් කළ යුතුය. හඳුනාගත් අවදානම් සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීමට ආයතනය විසින් කවර ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුද යන්න ද සඳහන් කළ යුතුය. (උදා - : විගණන හවුල්කරු හෝ කණ්ඩායම් සාමාජිකයෙකු ලෙස විගණනයේ තවදුරටත් නිරත නොවීම)
- හවුල්කරුවන්, ප්‍රධාන කාර්යමණ්ඩල සාමාජිකයින් මාරු කිරීම. ලැයිස්තුගත හා ලැයිස්තුගත නොවන සමාගම්වල මෙකී මාරු කිරීම් සිදුකළ යුතු කාලය නිර්වචනය කර තිබිය හැක.
- විගණන සේවාදායකයාගෙන් ත්‍යාග/ ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම පිළිබඳව ආයතනික ප්‍රතිපත්තින් හඳුන්වා දිය හැක. ඒ තුළ වටිනාකම් සීමා සහ ප්‍රමාණවත් හා වැදගත් ත්‍යාගයක් ලබා ගැනීමේදී අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියා පිළිවෙත් පිළිබඳව සඳහන් කළ යුතුය.

(එක් කරුණකට ලකුණු 1 බැගින් ඕනෑම කරුණු දෙකකට ලකුණු 02)

(මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

08 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

ඒකකය 03 - අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධති හා ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි

ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - ව්‍යාපාර සංවිධානයක පවතින එක් එක් ක්‍රියාවලීන් විමසීම

තොරතුරු තාක්ෂණයේ ප්‍රමාණවත් බව සහ පාලනයන් සහ ඒවා වැඩිදියුණු කිරීමේ යෝජනා විශ්ලේෂණය කිරීම

(a) සැපයුම්කරුවන් තෝරා ගැනීම:

- i. සමාගම විවිධ සැපයුම්කරුවන්ගෙන් අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගන්නේ නම් අමුද්‍රව්‍ය පිරිවැය ඉහල යා හැකි අතර සමාගමට මිල පිළිබඳව කේවල් කිරීමට හෝ තොග වශයෙන් ලබා ගැනීමේදී හිමිවන වට්ටම් ලබා ගැනීමට නොහැකි වේ.
- ii. සැපයුම්කරුගේ විශ්වාසනීයත්වය එනම්, සැපයුම් අවශ්‍ය ප්‍රමාණයෙන් අවශ්‍ය වේලාවට ලබා දිය හැකිද පිළිබඳව සමාගමට සහතිකවීමක් නොලැබී යා හැක.
- iii. සැපයුම්කරුගේ දුරස්ථ පෙදෙස්වල සිටි නම් සැපයුම් ලබා ගැනීමේ ප්‍රමාද වීම් ඇති විය හැකි අතර ඒ නිසා නිෂ්පාදන කටයුතුවලටද බාධා ඇති විය හැක.

(එක් කරුණකට ලකුණු 2 බැගින් ලකුණු 04)

(b) සැපයුම්කරු ඇගයීම:

- සැපයුම්කරු විශ්වාසනීය ද?
- අවශ්‍ය ප්‍රමාණයෙන් භාණ්ඩ සැපයීමට එයට හැකියාව පවතීද?
- සැපයුම්කරු මූල්‍යමය වශයෙන් ස්ථාවරද?
- සැපයුම්කරු බුන්මත් වීමේ අවදානමක් පවතීද?
- සැපයුම්කරුට අවශ්‍ය කරන ප්‍රමිතියෙන් යුතුව භාණ්ඩ ලබා දීමට හැකියාව පවතීද?

(එක් කරුණකට ලකුණු 1 බැගින් උපරිම ලකුණු 04)

(c) ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේ පවතින ව්‍යාපාර අවදානම්:

- සැපයුම්කරුට භාණ්ඩ සැපයීමට හෝ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයන්ගෙන් සැපයීමට නොහැකි වීම
- සමාගම විසින් අවශ්‍ය නොකරන භාණ්ඩ ඇණවුම් කල හැකි වීම.
- සැපයුම්කරුවන් නිවැරදිව හඳුනා නොගතහොත් / කේවල් කිරීමක් සිදු නොකළ හොත් වැඩි මිලකට භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමට සිදු වීම.

- භාණ්ඩ අවශ්‍ය කාලයට ලබා නොදීම හෝ නිෂ්පාදනයේ ගුණත්වයට අහිතකර ලෙස බලපාන අන්දමින් අයහපත් වාතාවරණයක් යටතේ භාණ්ඩ ලබා දීම
- සැපයුම්කරු විසින් වැරදි වටිනාකම් සහිත ඉන්වොයිසි නිකුත් කල හැකි වීම හෝ සමාගම වෙත එවා නොමැති භාණ්ඩ සඳහා ද ඉන්වොයිසි නිකුත් කල හැකි වීම. හඳුනා නොගතහොත් මේ නිසා අතිරේක පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වීම.
- සැපයුම්කරු විසින් ඇණවුම් කල ප්‍රමාණයට වඩා වැඩියෙන් / අඩුවෙන් භාණ්ඩ එවිය හැක. මේ නිසා සමාගමට අතිරේක පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වන අතර සමාගමේ නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා ද බලපෑම් ඇති විය හැක.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් උපරිම ලකුණු 04)

(d) අමුද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීමේ පාලනයන් :

- අනුමත කරන ලද ඉල්ලීමකට යටත්ව හැර ගබඩාව විසින් තොග නිකුත් නොකළ යුතුය. මේ සඳහා බලයලත් නිලධාරියෙකු විසින් අනුමත කරන ලද ද්‍රව්‍ය අධියාවනා පත්‍ර යොදා ගත යුතුය.
- සියලුම නිකුත් කිරීම් ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීමේ පත්‍රයක් සහිතව නිකුත් කල යුතු අතර අමුද්‍රව්‍ය ලැබීමේදී වගකිව යුතු පුද්ගලයෙකු විසින් ඒවා භාරගත් බව සටහන් කල යුතු වේ. නිකුත් කිරීම් පත්‍ර තුළ ක්‍රමික අංකයක් අන්තර්ගත විය යුතුය.

(එක් කරුණකට ලකුණු 02 බැගින් ලකුණු 04)

(e)

- තොග රඳවා ගැනීම සඳහා සමාගමට පිරිවැයක් දැරීමට සිදු වේ. මේ නිසා, නිෂ්පාදන සැලැස්මට අනුගත වීම සඳහා අවශ්‍ය කරන / අත්‍යාවශ්‍ය තොග අයිතමයන් සමාගම විසින් ඇණවුම් කර ගබඩා කර තිබේද යන්න සහතික කිරීම සඳහා වූ පාලනයක් පැවතිය යුතුය.
- අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට තොග නොමැති වීම නිසා නිෂ්පාදනයේ සිදුවන බිඳවැටීම් මගහරවා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වේලාවට තොග ලබා ගැනීම සඳහා වූ පාලනයක් පැවතිය යුතුය.
- නිෂ්පාදනයේ ගුණත්වය සඳහා අමුද්‍රව්‍යවල ගුණත්වය බලපානු ලබයි. මේ නිසා තත්ත්ව පාලන ගැටලු, සැපයුම්කරුවන් විසින් ලබාදී ඇති අමුද්‍රව්‍යවල පවතින දුර්වලතා හා කල් ඉකුත් වූ භාණ්ඩ හඳුනා ගැනීම සඳහා වූ පාලනයක් පැවතිය යුතුය.

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 03)

(f) පද්ධති දුර්වලතා:

දුර්වලතා	නිර්දේශ / ක්‍රියාමාර්ග
මෙම පද්ධතිය තුළ විකුණුම් පුද්ගලයන් හා මූල්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ පුද්ගලයන් විසින් විකුණුම් වාර්තා කරනු ලබයි. ඔවුන් සියලු දෙනාම පද්ධතිය තුළට ඇතුළු වීම සඳහා පොදු මුරපදයක් භාවිත කරනු ලබයි	විකුණුම් වාර්තා කිරීමේදී රාජකාරි අතර වෙන් කිරීමක් පැවතිය යුතුය. ඉන්වොයිසි මොඩියුලය සීමා කළ යුතු අතර මුර පදයකින් ආරක්ෂා කළ යුතුය.
පද්ධතිය වෙත එල්ල කරන ලද වෛරස් ප්‍රභා‍රයක් හේතුකොට ගෙන පසුගිය මාසයේදී, පද්ධතිය අඩපනව පැවතිණි	වෛරසවලට එරෙහි මෘදුකාංග ස්ථාපිත කිරීම හා යාවත්කාලීන කිරීම සිදුකළ යුතුය. අනාගතයේදී සිදුවිය හැකි දත්ත නැතිවීම් වළක්වා ගැනීම සඳහා දත්ත උපස්ථය කිරීම සඳහා වූ ක්‍රියාපටිපාටිත් ස්ථාපිත කළ යුතුය.
නිකුත් කරන ලද ඉන්වොයිසි කිහිපයක් පොදු ලෙජරය තුළ වාර්තා කර නොතිබූ අතර ගණකාධිකාරීවරයා විසින් හඳුනාගන්නා ලද වෙනස් වීමක්ද විය	ව්‍යාතිරේකයන් හඳුනා ගැනීම සඳහා පද්ධතිය තුළ වැඩසටහන් ස්ථාපිත කළ යුතුය. සැසඳුම් කිරීම අතින් සිදු කරනවා වෙනුවට පද්ධතිය තුළින්ම ව්‍යාතිරේක වාර්තා ලබා ගන්නා ආකාරයට පද්ධති සංවර්ධනය කළ යුතුය. (ස්වයංක්‍රීය ලෙස එකතු ගණනය කිරීම, සැසඳීම් කිරීම - පිළිගත හැකි උත්තරයකි)

(එක් කරුණකට ලකුණු 02 බැගින් උපරිම ලකුණු 06)
(මුළු ලකුණු 25)

09 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

ඒකකය 06 - විගණන සාක්ෂි

ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම සඳහා වන ක්‍රියාපටිපාටි විමසීම.

- සම්බන්ධිත පාර්ශව සමග සිදුකරනු ලබන ගනුදෙනුවලට අදාළ අවදානම් තක්සේරු කිරීම

(A)

(a) තහවුරු කිරීමේ ලිපි ලබා ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ පවතින දුර්වලතා:

- i. නියැදි 06ක් තෝරා ගැනීම - තාර්කික පදනම අවබෝධ කරගත නොහැක. ණයගැතියන්ගේ පැවැත්ම සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂා කිරීමට නියැදි 06 ක් තෝරා ගත්තේ ඇයි ද යන්න සලකා බැලිය යුතු කරුණකි.
- ii. තහවුරු කිරීම් සඳහා ඉල්ලීම් කිරීම විගණකගේ පාලනයෙන් බැහැරව පවතී. ඒවා සෘජුවම සේවාදායක විසින් යවා ඇත.
- iii. තහවුරු කිරීම් සඳහා ඉල්ලීම් කිරීමේ ලිපි තුළ ප්‍රමාණවත් තොරතුරු අන්තර්ගත කර නොමැත. බෙදාහැරුම්කරු / ණයගැතියා විසින් ශේෂ තහවුරු කළ යුත්තේ කවදාද යන්න සහ වෙනස්කම් ද අන්තර්ගත ප්‍රතිචාර ලිපි සෘජුවම විගණක වෙත යැවිය යුතු බව එහි සඳහන් නොවේ.
- iv. ඉල්ලීම් කිරීම් සම්බන්ධයෙන් පසු විපරම් කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටින් අනුගමනය කරන ලද බවට සාක්ෂි නොමැත. (එක් කරුණකට ලකුණු 02 බැගින් ලකුණු 04)

(b) විකල්ප ක්‍රියාපටිපාටීන්

- ණයගැතියන්ගේ පැවැත්ම සම්බන්ධයෙන් හඳුනාගත් අවදානමට ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා නියෝජන නියැදියක් තෝරා ගැනීම හා පසුකාලීන පියවීම් පරීක්ෂා කිරීම.
- පසුකාලීන පියවීම් නිරීක්ෂණය කළ නොහැකි නම්, ආධාරක ලිපි ලේඛන, භාණ්ඩ විකුණු බවට හා බාරගත් බවට සාක්ෂි පරීක්ෂා කළ යුතුය.
- බෙදාහැරුම්කරුවන් / ණයගැතියන්ගෙන් නියැදියක් තෝරා ගෙන, ඔවුන්ගේ සම්බන්ධතා විස්තර ලබා ගෙන සෘජුවම ඔවුන් හා සම්බන්ධ වීම මගින් ශේෂයන් තහවුරු කර ගැනීම.

(එක් කරුණකට ලකුණු 1.5 බැගින් උපරිම ලකුණු 03)

(B)

(a) සී/ස සිල්වර් ඇපරල් (පෞද්ගලික) සමාගමේ කළමනාකාරිත්වය, සම්බන්ධිත පාර්ශව සමග සිදු කරන ලද ගනුදෙනු හඳුනා ගැනීමේ සහ ඒවා මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හෙළිදරව් කිරීමේ වගකීම දරයි.

(ලකුණු 02)

(b) පහත සඳහන් හේතු නිසා විගණකට සම්බන්ධිත පාර්ශව සමග සිදුකරන ලද සියලුම ගනුදෙනු හඳුනා ගැනීමට නොහැකි වේ.

- මිලක් අය කිරීමකින් තොරව සම්බන්ධිත පාර්ශව සමග ගනුදෙනු සිදු කිරීම
- සම්බන්ධිත පාර්ශව සමග සිදුකරන ලද ගනුදෙනු විගණක වෙත ස්වයං සාක්ෂි සපයනු නොලබයි.
- විගණක විසින් සම්බන්ධිත පාර්ශවයක් ලෙස සාධාරණ ලෙස බලාපොරොත්තු විය නොහැකි පාර්ශවයක් සමග සම්බන්ධිත පාර්ශව සමග ගනුදෙනු සිදුකළ නොහැකි වීම.
- ගනුදෙනුවකට අදාළ කොන්දේසි හෝ ගනුදෙනුවක් සිදුකරන ලද්දේ සම්බන්ධිත පාර්ශවයක් සමග යන්න වසන් කිරීම සඳහා කළමනාකාරිත්වය විසින් ක්‍රියාකාරී පියවර ගැනීම.
- සමාගම් ව්‍යුහය සංකර්ණ වීම. (එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් උපරිම ලකුණු 03)

(c) සම්බන්ධිත පාර්ශව සමග ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් විගණන ක්‍රියාපටිපාටීන් අනුගමනය කළ යුතුය.

- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කිරීම් කළ යුතු සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් සමග ගනුදෙනු සිදුකරන ලද්දේ ද යන්න පිළිබඳව කළමනාකාරිත්වයෙන් හා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයෙන් විමසීම් කිරීම
- පසුගිය වර්ෂවල විගණන වාර්තා සමාලෝචනය තුළින් සම්බන්ධිත පාර්ශවවල නම් හඳුනා ගැනීම.
- කොටස් හිමියන්ගේ හා අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ රැස්වීම්වල වාර්තා සමාලෝචනය කිරීම හා අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ ඇල්ම සම්බන්ධ රෙජිස්ටරය වැනි නෛතික වාර්තා පිරික්සීම.
- විශාල හෝ අසාමාන්‍ය ගනුදෙනු හා ශේෂයන් සහ මූල්‍ය වර්ෂය අවසන් දින දී හෝ ඒ ආසන්නයේදී සිදුකරන ලද ගනුදෙනු සමාලෝචනය කිරීම.
- බැංකුවලින් ලැබුණු ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ණය පිළිබඳව තහවුරු කිරීමේ ලිපි සමාලෝචනය කිරීම. එසේ සමාලෝචනය කිරීම මගින් කිසියම් අස්තීත්ත්වයක් වෙනුවෙන් යම් ඇපවීමක් සිදුකර ඇත්නම් එය හඳුනා ගත හැක.
- සේවකයන්ට ප්‍රතිලාභ සැලසීම සඳහා ස්ථාපිත කර ඇති විශ්‍රාම හා අනෙකුත් භාරයන් පිළිබඳව හා ඒවායේ කළමනාකරුවන්ගේ හා භාරකරුවන්ගේ නම් පිළිබඳව විමසීම
- අධ්‍යක්ෂවරුන්ට හා නිලධාරීන්ට අනෙකුත් අස්තීත්ත්වයන් සමග ඇති සබඳතා පිළිබඳව විමසීම

(එක් කරුණකට ලකුණු 01 බැගින් උපරිම ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 15)

10 වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත පිළිතුරු

ඒකකය 07 - විගණන වාර්තාකරණය
ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල - ස්වාධීන විගණන වාර්තාවට සිදු කරනු ලබන විකරණයන් තක්සේරු කිරීම
- කරුණු අවධාරණය කිරීමේ ඡේදය විස්තර කිරීම

(a) විගණන මතයේ යෝග්‍යතාවය

- සී/ස මෙගා ට්‍රේඩර්ස් (පෞද්ගලික) සමාගමේ, 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාළ විකුණුම්, ගැනුම් හා වියදම්වල සම්පූර්ණභාවය තහවුරු කිරීම සඳහා වන විෂය පථය සීමා කිරීම හා වෙනත් විකල්ප ක්‍රියාපටිපාටියකින් එය තහවුරු කිරීම නොහැකි වීම මත මතය විකරණය කළ යුතු බව ජ්‍යෙෂ්ඨ විගණක විසින් යෝජනා කර ඇත. (ලකුණු 02)
- නමුත් සංසිද්ධියෙහි දෙන ලද තොරතුරු අනුව මෙම විෂය පථය සීමා කිරීම හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශන කෙරෙහි පෘතුල බලපෑමක් ඇති කර ඇත. එයට හේතු වී ඇත්තේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අයිතම බොහෝමයකට, එනම් 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයට අදාළව පිළියෙල කරන ලද ආදායම් ප්‍රකාශයට හෝ විස්තීරණ ආදායම් ප්‍රකාශයට මුළුමනින්ම බලපාන ආකාරයට එම සීමා කිරීම සිදු වීමයි. (ලකුණු 01)
- මෙම පෘතුල බලපෑම හේතුවෙන්, 2019 දෙසැම්බර් මාසයට අදාළව සී/ස මෙගා ට්‍රේඩර්ස් (පෞද්ගලික) සමාගම විසින් පිළියෙල කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ විගණන මතය වියාවනය කළ යුතුය. (ලකුණු 01)

(b) කරුණු අවධාරණය කිරීම:

විගණකයෙකු විසින් කරුණු අවධාරණය කිරීමේ ඡේදයක් විගණන වාර්තාවක් තුළ අන්තර්ගත කරනුයේ, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල යෝග්‍ය ලෙස හෙළිදරව් කර ඇති හෝ පෙන්වා ඇති කිසියම් නිශ්චිත කරුණක් සම්බන්ධයෙන් විගණනය කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන භාවිත කරනු ලබන පාර්ශවයන්ගේ අවධානය යොමු කළ යුතු යැයි විගණක විසින් අපේක්ෂා කරන හා විගණකගේ විනිශ්චය අනුව එම කරුණ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා මූලික කරුණක් වන විටදීය. කරුණු අවධාරණය කිරීමේ ඡේදයක් අන්තර්ගත කිරීම විගණකගේ මතය කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති නොකරයි. (ලකුණු 03)

(c) කරුණු අවධාරණය කිරීමේ ඡේදයක් අන්තර්ගත කිරීම අවශ්‍ය වන අවස්ථා:

- සුවිශේෂී නඩුවක් හෝ නියාමන ක්‍රියාමාර්ගයක් සම්බන්ධයෙන් වන අනාගත ප්‍රතිඵලය පිළිබඳව අවිනිශ්චිතතාවයක් පැවතීම.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශන කෙරෙහි පෘතුල බලපෑමක් ඇති කරනු ලබන ආකාරයට කිසියම් ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියක් එම ප්‍රමිතිය ක්‍රියාත්මක කරන දිනට පෙරාතුව භාවිත කිරීම.
- අස්තිත්ත්වයේ මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරනු ලබන ව්‍යවසනයක් සිදුව පැවතීම හෝ සිදු වෙමින් පැවතීම. (එක් කරුණකට ලකුණු 1 1/2 බැගින් උපරිම ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 10)

C කොටසෙහි අවසානය